

SPARTACUS

Uitgave van de Communistenbond "SPARTACUS".

PROLETARIËRS ALLER LANDEN, VERENIGT U !

264/60
ACTUELE
BERICHTEN

3 Maart 1945

POLITIEK WEEKOVERZICHT.

Bij het sluiten van de conferentie in Yalta liep het eerste bedrijf van de tweede wereldoorlog ten einde. Het eerste bedrijf werd verdeeld in meerdere tafereelen. Het begon met de opgetocht van het fascistische imperialisme tegen de directe buurstaten van Duitsland in het Oosten, Noorden, Westen en Zuiden. Slechts Zweden in het Noorden en Zwitserland in het Zuiden bleven gespaard. Alle andere landen, voorzover zij een gemeenschappelijke grens met Duitsland hebben, werden hetzij als overwonnenen of als zgn. bondgenoten in de geweldige oorlogsmachine ingeschakeld, die het bloedarme Duitse kapitalisme met behulp van leningen en grondstoffenleveranties uit de hele wereld had opgebouwd. Van de Pyreneeën tot aan de Duits-Russische demarcatielijn in Polen en tot aan de Zwarte Zee, van de Noordkap tot aan de Lybische woestijn werd een geweldig wapenarsenaal opgericht, waarin het fascisme trachtte de levensvoorwaarden, de arbeid en de geesten te uniformeren. Het vriendschapsverdrag Hitler-Stalin van Augustus 1939 was de politiek-militaire rugdekking, die Duitsland voor deze eerste actie wist te verkrijgen.

Het tweede tafereel van het eerste bedrijf begon met de aanval van Hitler op Rusland op 22 Juni 1941. Op deze dag verloor Stalin zijn positie als lachende derde in het Europese gedeelte van de tweede wereldoorlog, terwijl Engeland zijn vroegere positie herstelde, waarin het Duitsland en Rusland tegen elkaar uitspeelde, ten einde uit de tegenstellingen tussen deze twee landen alle voordelen van zijn eigen politieke en militaire beveiliging te kunnen trekken. De Duits-Russische oorlog gaf Engeland de benodigde tijd, om de eigen hulpbronnen en die van de V.S. voor deze en latere oorlogen volledig te exploiteren. Met gelatenheid kon Engeland het tijdelijke verlies van eigen en bevriende overzeese gebieden aanvaarden. Zijn uur moest komen. Zijn speculatie op een voorlopig Duits-Russisch evenwicht moest kloppen. En zij klopte.

Tegen het einde van 1941 een nieuw tafereel. De langverwachte aanval van Japan op de Amerikaanse en Europese bezittingen en stellingen in de Stille Oceaan, in Indië en in het Verre Oosten. Amerika werd actieve oorlogsdelnemer, Amerika,

Engeland en hun bondgenoten leden opnieuw voorlopige terreinverliezen. De oorlog in het Verre Oosten bracht een nieuwe grote kans voor Rusland, dat hier neutraal bleef. Zijn neutraliteit was zijn sterke tegentroef tegen zijn Westerse "bondgenoten". De toekomstige houding van Rusland in de Japanse oorlog werd de grote onbekende in de berekeningen van Londen en Washington.

HET TWEEDE BEDRIJF.

En nu begon de grote wedloop tussen Rusland aan de ene, en Engeland en Amerika aan de andere kant om de meest voordelige posities. Over geweldige afstanden begon de lucht- en zee-macht van Amerika en Engeland de tegenaanval tegen het Japanse imperialisme. Uit de puinhopen van Stalingrad en van de kusten van de Kaspische Zee verdreven de Russische legers het Duitse imperialisme tot aan de Westelijke grenzen van de Baltische landen en tot diep in de Balkan. Nu staan zij reeds in de Noordoostelijke provincies van Duitsland, zij staan dicht bij Berlijn, zij staan aan de grens van het Midden-Duitse industriegebied en zij naderen de grenzen van het oude Oostenrijk en van Bohemen. In het Westen vaagde de invasie Hitler uit Frankrijk, België en uit het Zuidelijk deel van Nederland weg, in het Zuiden zilverden Engeland en Amerika met behulp van partisanenlegers en ook met eigen strijdkrachten het grootste gedeelte van Italië alsmede Griekenland en zijn eilanden. Britten en Amerikanen hebben langs een lang front reeds een smalle strook van West-Duits gebied bezet.

De lange reeks van Russische offensieven gaf - waarschijnlijk zeer tegen de wensen van Rusland in - aan Engeland en Amerika de tijd, om tot de Phillipijnen op te rukken en zich zodoende voor de verdere veldtocht tegen Japan van de vroeger zo zeer begeerde medewerking van Rusland onafhankelijk te maken.

Aan het einde van het eerste bedrijf van deze tweede grote wereldtragedie heeft Rusland zijn sterkste troef tegen de Westerse mogendheden, zijn neutraliteit in de Japanse oorlog, voor een groot deel verloren, omdat het de vervulling van zijn wensen niet meer of althans veel minder kan afdwingen door te wijzen op zijn nog steeds normale betrekkingen met Japan.

Uit het Russisch stelsel van Oost-Euro-

pese vazal-staten viel, zoals wij in het afgelopen jaar herhaaldelijk beweerden, de Turkse en Griekse positie weg. Turkije koos de zijde van de Westerse mogendheden en opende voor hen de Dardanellen, officieel natuurlijk voor alle. En Griekenland werd in plaats van een actiepост van Russische Balkanpolitiek wederom tot een bastion van het Britse imperialisme. Uiterlijk werd deze ontwikkeling door diplomatieke compromissen gecamoufleerd, als men van de steeds onvriendelijker taal van Moskou ten opzichte van Turkije afziet.

Het slotstuk van deze waarschijnlijk zeer kort levende compromissen was de conferentie in Yalta, waarin de "grote Drie" de resultaten van hun koehandel tot een nieuwe regeling van de internationale relaties verhieven. Achter de schermen werd echter besloten, de tegenwoordige maatschappelijke organisatie van de wereld met alle middelen te handhaven. Dit is het enige punt, waarin Roosevelt, Churchill en Stalin het eens zijn. En zo eindigde het eerste bedrijf van de tweede wereldoorlog.

Het tweede bedrijf, dat volgens alle verwachtingen zeer veel korter zal zijn, begint met de grote gelijkschakeling van alle bij de oorlog betrokkenen en ook van bijna alle nog niet erbij betrokkenen met de nieuwe situatie. In Polen de Curzon-linie en straks een nieuwe regeling, nu behalve onder Russische ook onder Amerikaanse en Engelse controle. Nieuwe regeringen in de kleine landen, die met het Westerse of met het Oosterse blok verbonden zijn. In België, in Griekenland en in de laatste dagen ook in Nederland, voorzover het buiten de Duitse bezetting ligt.

Deze regeringen worden bijna overal door reformisten en Stalinisten gesteund, in de meeste gevallen zelfs door hun mee gevormd. Maar de betekenis van deze regeringen als zetbazen van het Westerse imperialisme of van Rusland en als uitvoerders van de neo-fascistische of stalinistische dictatuur is overduidelijk. In Nederland werden zelfs de fascistische ministers uitgesnakt, omdat Mr. Burger bezwaar tegen de, volgens zijn mening, al te ver gaande strafvervolgung van de "pro's" uitte. Maar het is ook een feit, dat echter minder bekend geworden is, dat Burger - zeker om goede redenen - vreest, dat de buiten de grondwet om uitgevaardigde tribunaalwetten minder tegen de fascist en hun helpers dan tegen de links georiënteerde kringen zullen worden toegepast. Ons inziens heeft Burger gelijk: uit de fascistenvolging zal een angstaant tegen antifas-

cieten, d.w.z. vooral tegen revolutionaire arbeiders ontstaan. Het nieuwe kabinet van het politiek reactionairste land van het Westerse blok heeft zelfs een vooraanstaand lid van de beruchte fascistische en antisemitische Nederlandse Unie in zijn gelederen opgenomen. De regeringskoers van Gerbrandy op sociaal en politiek terrein staat buiten elke twijfel.

Tegenover deze ontwikkeling in de Westelijk georiënteerde landen staat het directe conflict tussen Rusland en de Westerse machten reeds op de agenda van de Oost- en Zuidoost-Europese landen. In Roemenië voeren arbeiders en boeren actie tegen de anti-Russisch gezinde nieuwe regering, die nog graag aansluiting bij de Westerse machten had willen zoeken, zoals Turkije en Griekenland. Rusland doet onder "democratische leuzen" met de demonstranten mee en noemt die andere regering, die de Westerse koers zou willen houden, fascistisch of zelfs Duits-gezind. De tweede beschuldiging houdt zeker geen stand, maar voor de eerste is veel te zeggen. Men mag zeker niet verwachten, dat Rusland zulke regeringen bestrijdt uit andere redenen dan die, welke voortvloeien uit zijn eigen machtspolitiek. Rusland zal alles in het werk stellen, pro-Engelse en pro-Amerikaanse regeringen te vervangen door politiek en sociaal anti-revolutionaire, maar toch Russisch georiënteerde regeringen.

In hetzelfde verband, nl. in het licht van de verzwakking van Rusland tegenover zijn Westerse "bondgenoten", moet de serie oorlogsverklaringen worden beschouwd, die gedurende de laatste dagen in Berlijn en Tokio gepubliceerd is. Deze is voorlopig de belangrijkste gebeurtenis van het tweede bedrijf. De Turkse zowel als de Syrische en de Egyptische oorlogsverklaringen zijn formeel aan het adres van Duitsland en Japan gericht, in werkelijkheid echter aan het adres van Rusland. Rusland staat in normale betrekkingen met Japan, dat nu door Turkije, op wie Rusland in het raam van zijn Aziatische politiek heeft gerekend, de oorlog is verklaard. Het zijn symbolische oorlogsverklaringen, want ze zullen aan de oorlogsgebeurtenissen zelf niets meer veranderen. Maar Rusland kan bij zijn optreden tegen Engeland en Amerika in Azië niet meer rekenen op een gesloten front vanaf de Dardanellen tot aan Wladiwostok. De militaire voorposten van de Westerse machten staan in Turkije, in Syrië, in Iran, in Perzië, en weldra ook wel in de Nederlandse en Franse bezittingen bij en in de Stille Oceaan.

Een merkwaardige eensgezindheid moet er in Yalta geheerst hebben. Op hun tegengestelde verkreng de vertegenwoordigers

van de Westerse machten - in de vorm van oorlogsverklaringen aan Duitsland en Japan - de beloften van de meest Oostelijk gelegen landen om de Middellandse Zee, die tegelijk ook de meest Westelijke randgebieden van het anti-Japanse slagveld zijn, dat zij aan het toekomstige conflict met Rusland aan de zijde van Engeland en Amerika zullen deelnemen. Zo is het tweede bedrijf van dit werelddrama tegelijkertijd het voorspel van de derde wereldoorlog. Zijn eerste oorlogsverklaringen werden dezer dagen gepubliceerd.

Wij naderen het einde van de tweede wereldoorlog. Op de puinhopen van Europa worden de nieuwe oorlogsuitrusting en de nieuwe mensenslaching voorbereid. In de steden heerst de honger. Zullen de mensen, als ze deze ellende zien, eindelijk begrijpen? Zullen ze leren, dat er op een kort tweede bedrijf, waarin deze oorlog zijn einde vindt, een nieuwe en nog vreselijker tragedie volgen kan? Zij moet volgen, spoedig, na weinige jaren reeds, als de heersende klasse en hun stelsel niet omvergeworpen werden, als de onderdrukten de macht niet grijpen.

-o-o-o-

DE BEVRIJDING VAN DE ARBEIDERSKLASSE
MOET HET WERK ZIJN VAN DE ARBEIDERS ZELF.

"BROOD EN SPELEN"

Het is wel heel lang geleden, dat de woorden "geeft het volk brood en spelen" door een zeer beroemd en niet minder berucht man als keizer Nero werden uitgesproken. De betekenis van die woorden zal ons in deze tijd wellicht duidelijker worden, als we de hongerige en vermagerde gezichten van kinderen en volwassen mensen zien kijken naar de uitgestalde, door middel van het Zweedse Rode Kruis gratis verstrekte brood- en boterpakketten. In Holland waren we het niet gewend om "gratis iets" uit het buitenland te krijgen. Och neen, "we" hadden immers een landje van "boter, melk en kaas" en leefden in de ogen der buitenlanders als rijke Hollanders. Stonden "we" niet bekend als een gastvrij volk en hielpen "we" niet overal, waar ook de nood was, die te lonigen? Vluchtelingen uit België, kinderen uit Oost-Europese landen, weggepogromde Joden uit alle delen van Europa namen "we" op.

En nu ... nu zijn "we" zelf een uitgemergeld volk geworden. Nu slopen "we" iedere dag onze schrale halve liter vaak onsoetbare soep van de keuken en smullen we van de heerlijke bietenpulp- en bloembollengerechten, die moeder met zorg en toewijding bereidt in de zeer weinig overschietende tijd, die haar nog rest na het urenlange wachten in de rijen voor de winkel wel lege winkels.

Maar nu is het dan toch feest in West-Nederland. Licht wittebrood zeg, en margarine, die nóg beter en goedkoper is dan

hetgeen vóór de oorlog een steuntrekker voor elf centen van de staat kreeg. Toen was Jurgens de leverancier, en thans is Zweden het.

"Geef het volk brood en spelen?" Wij krijgen het brood en in Zweden hebben ze de spelen, want deze gave van de goede Zweden is bijeen gebracht op de bankets, bals en nachtfesten; U weet wel, dat zijn van die gelegenheden waar veel gedanst en gedronken wordt en waar dan plotseling iemand een soort winterhulpgeldje of zoiets als een miniatuurkroonje aanbiedt, ten bate van noodlijdend Holland. Ieder fatsoenlijk en medelevend mens geeft dan met milde hand voor die arme stakkers ergens in West-Europa, niet waar, en dan .. gaat het spel weer verder. Het spel door mensen uitgedacht en gemaakt, het spel van de vergetelheid en het spel van het leed. Want deze "spelen" worden gespeeld door de farizeërs der mensheid; het is het lugubere spel der oorlogswinstmakers, van hen die tien jaren lang winsten maakten door de ijzer- en staalleveranties aan Hitler-Duitsland. In 1914-1918 was ons landje het doervoerland voor de oorlogvoerende imperialistische machten; nu in deze tweede nog vreeselijker wereldbrand was Zweden het. Met Zweedse kogels en granaten zijn duizenden van onze beste en moedigste makers neergeknald door nazi-honden. De weduwen en wezen krijgen het brood als rente.

"Vandaag wij, morgen gij", riepen de Joden, toen zij uit hun woonsteden wegge-

Aan alle lezers van "SPARTACUS"
wordt een dringend beroep gedaan,
het

SOLIDARITEITSFONDS

van de Communistenbond "SPARTACUS"
door bijdragen te steunen.

De revolutionaire slachtoffers
van het fascisme hebben recht op
onze daadwerkelijke solidariteit.
Alle bezorgers van onze bladen
zijn gaarne bereid, bijdragen in
ontvangst te nemen.

sleept werden. En we deden hoofdschud-
dend niets.

En nu ... Nu zijn het overal de arbei-
ders in Europa, die uit hun kapotgescho-
ten woonsteden worden weggesleept, als

slaven gedeporteerd, in barakken en kam-
pen, om te mogen werken en zwoegen aan
de oorlogsmachines van deze "weldoeners".
Het is het spelen met m e n s e n , ge-
speeld door de farizeërs der mensheid.

En het is geen ondankbaarheid of
leedvermaak van ons, als wij zo schrijven,
maar bittere noodzaak is het voor de ar-
beidersklasse om goed te onderscheiden,
dat het geen g u n s t maar een
r e c h t is om te leven. En dat ein-
delijk het spel, dat de kapitalisten met
ons spelen, eens afgelopen moet zijn en
wij het brood niet meer als gunst aanvaar-
den, maar als bewerkers van de producten
der aarde ons meester zullen moeten ma-
ken van de productiemiddelen.

Eerst dan zal door middel van arbei-
dersorganen een rechtmatige verdeling
geschapen kunnen worden ten behoeve van
de gehele mensheid.

Wanneer de arbeidersklasse het mis-
dadige spel der kapitalistenklasse zal
hebben vernietigd, eerst dan zal het
brood des levens voor ons geen gunst
meer zijn.

- o - o -

Op 15 Maart verschijnt

het nieuwe nummer van het maandschrift
"SPARTACUS"

met bijdragen over :

Kapitaal en geld.

De arbeidersklasse en het centrale
beschikkingsrecht.

De veranderingen in de opvattingen
omtrent de georganiseerde klasse.

Het rassen-vraagstuk.

Minimumprijs Fl.0.25.

Binnenkort verschijnen

nieuwe oplagen van onze brochures

"De perspectieven van het imperialisme
na de oorlog in Europa en de taak van
de revolutionaire socialistten."

"De strijd om de macht."

B e s t e l t n u a l i